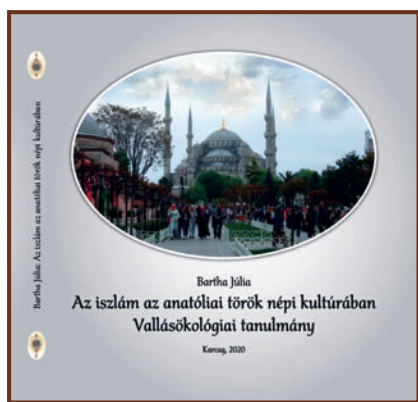

Kalandozás az iszlám világában

Akkurátus címe alapján akár szórólvasogató tudományos értekezést is sejtethetnénk Bartha Júlia néprajzos, keletkutató most megjelent új könyvében. Az iszlám az anatóliai török népi kultúrában. Vallásökológiai tanulmány című, Karcagon napvilágot látott mű valóban szakmai feldolgozása a témának, de messze nem a száraz értekező próza szintjén. Ezt egyébként már remekbe sikerült, vidámságot sugárzó címlapja is sejteti. A kötetet lapozva pedig hasonló, többségében az iszlám világ mindennapjainak nyüzsgését élénk táró szép képekben is gyönyör-

Bartha Júlia könyvének borítója

kódhat az olvasó. Szerzője maga is azt írja, hogy nem vallástudományi értekezésnek szánta írását, hanem azt kívánja bemutatni, hogy egy vallás miképpen él a mindennapi környezetben, hogyan tud a változó kihívásoknak megfelelni, életben tartani saját kultusza mellett azt a kultúrát is, melynek önmaga is része és egyben ihletője is. Minderről Bartha Júlia így ír a kötet bevezetőjében: „Az emberek többsége úgy tekint a vallásra, mint hitbéli kérdésre, ami magányügy. Eszébe sem jut, hogy a világ egyharmadán az élet minden percét, minden szegmensét átszövi a vallás, a hit része, sőt meghatározó része a kultúrának. A társadalmi élet, a jogrend, az emberélet fordulóinak szokásrendje tele van szakrális vonatkozással. A hitélet, a vallásgyakorlás egyben közösségi élet is, a szakrális tér, közösségi tér, életlélményt ad, összetartó erő és a társadalom kovásza.” Erről a kovászról szól valójában a kétszáz oldalas, szinte minden lapján számos, az iszlám világ mindennapjairól készült, színes, vagy monokróm archív felvételt is felsorakoztató munka. Bartha Júlia bevált gyakorlata szerint a mindennapok, az emberi élet látható, érzékelhető állomásai, a szü-

letés, társválasztás, és az élet a végső állomása felől nézi a szakrális életet, így teszi kézzelfoghatóvá mondanivalóját. Emellett térben is időben jókora kalandozásra hívja az olvasót. Ma az iszlám hallatán elsősorban az arab világ, illetve a migránshullám kibocsájtó országai jutnak az olvasó eszébe, holott a velünk egykor jelentős kapcsolatot ápoló, a magyar keletkutatás kiemelt célpontjaink számító belső-ázsiai országok is az iszlám kultúrkörbe tartoznak. Ennek megfelelően kalauzolja el a könyv az olvasót a mai Törökország mellett például a jürükök, türkmének földjére is. Ahhoz pedig, hogy sajátos világukban könnyebben eligazodjunk, egyúttal részletesen megismertet bennünket az iszlám vallás tárgyi keretével, hagyományaival is. A dzsámik, mecsetek, medreszék, türbék, szent kutak, források világával, szentként tisztelt történelmi alakjaik életművével. Mellette természetesen bőven szól a muszlim ember mindennapjainak fizikai, rituális kereteiről, ünnepnapjairól, beavat bennünket a számukra, illetve a kultúrájuk iránt érdeklődők számára is fontos, sokat mondó jelképeikről is. Bartha Júlia könyvének a mai olvasó, s nem utolsósorban a magyarok számára van egy külön üzenete is. A világ jelenlegi, korántsem megnyugtató eseményeinek egyik sarkköve az iszlámmal való mind gyakoribb találkozás lehetősége. Ilyenkor pedig az ismerethiány indokolatlan esetben is szülhet féltelmet és ellenérzést. E kultúra megismerése, ezért segíthet abban, hogy józanabban szemlélhessük, ezt a ma valóban kulcsfontosságú kérdést. Ami pedig a mi iszlámhoz való viszonyunkat illeti, azt sajátossá teszi számunkra a vele való másfél évszázados együttélésünk. Ami a harc és a pusztulás mellett kulturális kapcsolatot, értékeink kölcsönös átvételét, a másik fél megbecsülését is jelentette. Ennek szép, elgondolkodtató mementója az a jászberényi emlékmű is, amely alatt immár megbékélve több száz éve együtt pihennek magyar és török végvári vitézek. Az iszlám árnyaltabb szemlélete, jobb megismerése, melyhez Bartha Júlia most megjelent könyve is közelebb visz bennünket, segítségünkre lehet abban, hogy ez a megbékélés ne csak az emlékezés szintjén, hanem mai mindennapjainkban is kézzelfoghatóbb közelségbe kerülhessen számunkra.

Szathmáry István újságíró

Lapunk szerzői

Dr. Babós Lajos helytörténeti kutató,
Budapest

Dr. Bagi Gábor történész, Szolnok

Bán Andrea néprajzkutató,
Törökszentmiklós

Bánkiné dr. Molnár Erzsébet történész,
a Kiskun Múzeum nyugalmazott
igazgatója, Kiskunfélegyháza

Dr. Bartha Júlia néprajzkutató, Karcag

Bognár Mária újságíró, Budapest

Csörgő Terézia, a Lehel Vezér Gimnázium
nyugalmazott kémia-biológia szakos
tanára, Jászberény

Illéssy Ádám emeritus nagykun kapitány,
Telki

Kárpáti Márta újságíró, Jászberény

Kovács Iván újságíró, Kiskunhalas

Molnár Madarász Melinda Meyke

divattervező, Göd

Dr. Selmezy László régész, történész,
Budapest

Szathmáry István újságíró, Szolnok

Székely Gábor magánygyűjtő,
helytörténeti kutató, Kunszentmiklós

Tóth Tibor, a Fényszaruak Baráti
Egyesülete elnöke, Jászfényszaru

Víg Márta helytörténeti kutató, Kunhegyes

LAPZÁRTA

Rendszeres és alkalmi szerzőink figyelmébe ajánljuk, hogy a következő lapszámunk 2020. december közepén jelenik meg. A kéziratokat és a fotókat elsősorban e-mailen legkésőbb 2020. november 20-ig kérjük eljuttatni a szerkesztőségbe.

Lapunk az Nemzeti Kulturális Alap Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiuma, a Jászsági Önkormányzatok Szövetsége és a Nagykun Hagyományörző Társulás támogatásával jelenik meg.

nka
Nemzeti Kulturális Alap

REDEMPTIO

A jász és kun települések honismereti lapja

Megjelenik kéthavonta

Kiadja a Jász Múzeumért Alapítvány

Felölös szerkesztő: Hortiné dr. Bathó Edit

A szerkesztőbizottság tagjai:

Bugyi Gábor, Papné Varga Bernadett,
Kókai Magdolna

Előkészítési munkák:

Bugyi Gábor, Papné Varga Bernadett

A kiadó és a szerkesztőség címe:

5100 Jászberény, Táncsics M. u. 5.

Tel./fax: 57/502-610

E-mail: jaszmuzeum@gmail.com

www.jaszmuzeum.hu

ISSN 1218-9553

Nyomdai kivitelezés: ARTANDER Kft.

Tel.: 57/500-960 • www.artander.hu